Code Goed
MOSKEEBESTUUR

Crisissituaties en scenario’s

Samenhang met de Code Goed Moskeebestuur

Hoofdstuk	4. Toegankelijkheid en veiligheid
Onderdeel	8. Het moskeebestuur zorgt voor een functionerende BHV-organisatie. Hierin wordt minstens een periodieke brandoefening en bijbehorende evaluatie geregeld ter verbetering van ontruiming en brandveiligheid.

Versie

0.9

Datum laatste bijwerking

8 maart 2026

Copyright en gebruiksbepaling

Dit document is opgesteld onder verantwoordelijkheid van Stichting Goed Moskeebestuur.

- Het gebruik van dit document is uitsluitend toegestaan voor doeleinden die in lijn zijn met de missie en activiteiten van Stichting Goed Moskeebestuur.
- Het document mag worden aangepast aan de eigen situatie van de moskee, onder eigen naam en logo. Het is toegestaan een verwijzing op te nemen naar het gebruik van dit format, met vermelding van het oorspronkelijke versienummer.
- Stichting Goed Moskeebestuur is niet verantwoordelijk voor wijzigingen die door derden zijn aangebracht buiten haar macht om of in het gebruik van dit format.
- Het is niet toegestaan om beeldmerken, logo's of namen van Stichting Goed Moskeebestuur te gebruiken, afgezien van de voorgenoemde verwijzing.
- Dit document dient uitsluitend als leidraad. De Stichting is niet aansprakelijk voor eventuele fouten, onvolledigheden of de gevolgen van toepassing in de praktijk. Het blijft de verantwoordelijkheid van elk moskeebestuur om deze procedure correct toe te passen binnen de wettelijke kaders en de eigen statuten.

Gebruiksinstructie

Inleiding

Dit document biedt concrete scenario's die het bestuur, de vrijwilligers en betrokkenen van de moskee houvast geven bij verschillende incidenten en crises die de veiligheid, orde of rust kunnen verstoren. Het doel is om in de beschreven situaties snel, zorgvuldig en volgens vaste stappen te kunnen handelen. Zo worden risico's beperkt en de veiligheid van bezoekers gewaarborgd.

Bij toepassing en aanpassing van dit document geldt dat deze altijd dient aan te sluiten op de statuten van de moskee, de strategie, doelstellingen en werkwijze van het bestuur. Het document is bedoeld als praktisch hulpmiddel bij het snel en effectief nemen van maatregelen in crisissituaties.

Checklist voor toepassing

- ☐ Wijs een team van verantwoordelijken aan (BHV-verantwoordelijke, plaatsvervangend BHV-verantwoordelijke, woordvoerder).
- ☐ Controleer de inhoud van het document met alle verantwoordelijken en zorg dat het past bij de situatie van de moskee.
- ☐ Bespreek het document met het bestuur, de imam, vrijwilligers en alle overige betrokken personen in de moskee.
- ☐ Zorg ervoor dat het document zowel digitaal als op papier goed vindbaar is in de moskee voor alle verantwoordelijken.

Inhoudsopgave crisissituaties en scenario’s

1. Inleiding

2. Uitgangspunten van de crisisorganisatie

3. Rollen en verantwoordelijkheden
3.1 BHV-verantwoordelijke
3.2 Bestuur
3.3 Woordvoerder
3.4 BHV’er (Bedrijfshulpverlener)

4. Situaties en scenario’s
4.1 Verdacht pakket of object
4.2 Brand of rookontwikkeling
4.3 Een indringer of agressief persoon
4.4 Demonstratie of protest bij het moskeegebouw
4.5 Vernieling of bekladding
4.6 Bedreigingen per post, mail, telefoon of sociale media
4.7 Medisch incident

5. Contactpersonen

1. Inleiding

Dit crisisplan beschrijft hoe wordt gehandeld bij incidenten en noodsituaties, met als doel:

- Het waarborgen van de veiligheid van bezoekers, vrijwilligers en medewerkers.
- Het beperken van schade aan personen, het moskeegebouw en het terrein om het moskeegebouw.
- Het creëren van duidelijke verantwoordelijkheden.
- Het bevorderen van snelle en effectieve besluitvorming.
- Het waarborgen van eenduidige communicatie.

2. Uitgangspunten van de crisisorganisatie

Binnen de crisisorganisatie gelden de volgende basisprincipes:

- Er is **altijd één duidelijke leider** tijdens een incident.
- Iedereen kent zijn of haar rol én plaatsvervanger.
- Veiligheid van personen gaat altijd vóór materiële schade.
- Dagelijkse brand- en sluitronde waarbij vluchtwegen worden gecontroleerd.
- Regelmatige trainingen van de BHV-organisatie.
- Communicatie verloopt via één centraal punt op een feitelijke wijze zonder emotie.
- Alle incidenten worden geregistreerd in een logboek en geëvalueerd door het bestuur en de BHV-verantwoordelijke.
- Het bestuur verkent na ieder incident of een melding gedaan moet worden bij Meldpunt Islamofobie of Discriminatie.nl.

3. Rollen en verantwoordelijkheden

3.1 BHV-verantwoordelijke

De BHV-verantwoordelijke is de verantwoordelijke voor de BHV-organisatie, incidenten en crisisbeheersing.

Taken**:**

- Geeft leiding bij incidenten en crises.
- Neemt beslissingen over ontruiming, sluiting en veiligheidsmaatregelen.
- Controleert de ontruiming.
- Coördineert de BHV-organisatie, EHBO en vrijwilligers.
- Onderhoudt contact met hulpdiensten.

- Bewaakt rust, orde en continuïteit.
- Rapporteert aan het bestuur.
- Ziet toe op incidentregistratie en evaluatie.

Let op: Wijs altijd één BHV-verantwoordelijke aan en een plaatsvervanger

3.2 Bestuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alle omstandigheden binnen de moskee en zorgt voor het bestaan van een BHV-organisatie.

Taken**:**

- Doet aangiften en meldingen.
- Wijst een woordvoerder aan.
- Organiseert nazorg.
- Evalueert incidenten en stelt verbetermaatregelen vast.

3.3 Woordvoerder

De woordvoerder is aangewezen om namens het moskeebestuur de externe communicatie te verzorgen.

Taken**:**

- Treedt op als de enige woordvoerder richting alle contacten buiten de moskee.
- Stemt communicatie af met het bestuur.
- Voorkomt tegenstrijdige berichtgeving.
- Onderhoudt het contact met de hulpdiensten en eventueel de gemeente.

Let op: Instrueer de moskeebezoekers dat alleen de aangewezen woordvoerder toestemming heeft van het moskeebestuur om extern te communiceren namens de moskee.

3.4 BHV’er (Bedrijfshulpverlener)

Taken**:**

- Verleent eerste hulp bij ongevallen, brand en ontruiming.
- Verleent medische eerste hulp.
- Begeleidt bezoekers naar nooduitgangen.
- Gebruikt blusmiddelen indien dit veilig kan.
- Controleert ruimtes waar mogelijk.
- Werkt volgens het BHV-plan van de moskee.

- Draagt slachtoffers over aan ambulancepersoneel.
- Zorgt voor rust.

4. Situaties en scenario’s

Binnen alle situaties en scenario’s geldt dat de BHV’er ter plaatse primair verantwoordelijk is voor het correct afhandelen van de situatie en het op de hoogte stellen van de BHV-verantwoordelijke.

4.1 Verdacht pakket of object

Hoe herken je dit?

Door een onbekend pakket, tas of voorwerp met inhoud zonder eigenaar.

Wat doe je?

1. Raak het object niet aan.
2. Waarschuw direct de BHV’er.
3. De BHV’er belt 112 en geeft een duidelijke omschrijving (plaats, grootte, type).
4. De BHV’er ontruimt rustig de directe omgeving (minimaal 25 meter) en vervolgens het moskeegebouw.
5. De BHV’er contacteert de BHV verantwoordelijke.
6. De BHV’er zorgt ervoor dat de toegang tot het moskeegebouw tijdelijk niet mogelijk is tot de politie ter plaatse is.
7. De BHV-verantwoordelijke onderhoudt het contact met de politie tot het moskeegebouw weer vrijgegeven kan worden.
8. Het moskeebestuur wijst een woordvoerder aan voor communicatie.

4.2 Brand of rookontwikkeling

Hoe herken je dit?

Door het ontstaan van brand of rook in het moskeegebouw. Of door het afgaan van de brandmeldinstallatie of het brandalarm.

Wat doe je?

1. Activeer het brandalarm.
2. Blus alleen kleine branden indien veilig.
3. Bel zo nodig 112 voor de brandweer.
4. De BHV’ers ontruimen het moskeegebouw en begeleiden bezoekers via de nooduitgangen naar het verzamelpunt.
5. De BHV’er stelt de BHV-verantwoordelijke op de hoogte.

6. De BHV-verantwoordelijke onderhoudt het contact met de hulpdiensten tot het moskeegebouw weer vrijgegeven kan worden.
7. Het moskeebestuur wijst een woordvoerder aan voor communicatie.

4.3 Een indringer of een agressief persoon

Hoe herken je dit?

Een ongewenst persoon die zich toegang wil verschaffen tot de moskee. Of een persoon die bereid lijkt geweld te gebruiken jegens moskeebezoekers of bereid lijkt het moskeegebouw te vernielen.

Wat doe je?

1. Waarschuw de BHV'ers discreet.
2. Meerdere BHV'ers gezamenlijk benaderen deze persoon en verzoeken de persoon om het moskeegebouw te verlaten.
3. Een BHV'er belt 112 voor de politie als dit nodig is.
4. Een BHV'er stelt de BHV-verantwoordelijke op de hoogte.
5. De BHV-verantwoordelijke zorgt voor registratie van getuigen en veiligstellen van camerabeelden.
6. De toegangen worden tijdelijk extra beveiligd door de BHV'ers.
7. Alle BHV'ers worden op de hoogte gesteld van de identiteit van de ongewenst persoon.
8. Het moskeebestuur wijst een woordvoerder aan voor communicatie.
9. Het bestuur doet zo nodig aangifte tegen de persoon.

Let op: Benader een indringer of agressief persoon nooit alleen.

4.4 Demonstratie of protest bij het moskeegebouw

Hoe herken je dit?

Er zijn signalen in de (sociale) media van een demonstratie of protest tegen de moskee. Of er zijn concrete aanwijzingen uit andere kanalen dat dit zal plaatsvinden.

Wat doe je?

1. Waarschuw het bestuur en de BHV-verantwoordelijke. Stel bewijsmateriaal veilig en laat dit zien.
2. Het bestuur wijst een woordvoerder aan die de signalen verifieert bij de gemeente en de politie.
3. Het bestuur vraagt politiebijstand aan bij mogelijke risico's.

4. De BHV’ers houden de deuren gesloten en laten alleen vaste moskeebezoekers binnen.
5. De BHV-verantwoordelijke zorgt voor bewijsmateriaal van het verloop van de demonstratie of protest.
6. Het bestuur instrueert de moskeebezoekers dat alleen de woordvoerder eventuele media te woord staat.

4.5 Vernieling of bekladding

Hoe herken je dit?

Vernieling van bezittingen van de moskee, vernielingen van het moskeegebouw of op het terrein. Ongewenste posters, graffiti of affiches op het terrein van de moskee.

Wat doe je?

1. Raak niets aan en maak foto’s op afstand.
2. Stuur deze foto’s naar het bestuur en de BHV-verantwoordelijke.
3. Het bestuur doet aangifte bij de politie.
4. Het bestuur zorgt voor reparatie van de vernieling of verwijdering van de bekladding.

4.6 Bedreigingen per post, mail, telefoon of sociale media

Hoe herken je dit?

Een schriftelijk of gesproken bericht waarbij de moskee, het bestuur, de imam of moskeebezoekers worden bedreigd.

Wat doe je?

1. Bewaar het bericht, eventueel door middel van een foto of een screenshot.
2. Noteer de datum en tijd van ontvangst.
3. Informeer het bestuur en de BHV-verantwoordelijke.
4. Het bestuur doet aangifte bij de politie.
5. Het bestuur rapporteert het bericht bij het platform voor sociale media.
6. Het moskeebestuur wijst een woordvoerder aan voor communicatie.

Let op: Raak een schriftelijk bericht per post zo min mogelijk aan.

4.7 Medisch incident

Hoe herken je dit?

Een persoon in de moskee wordt zichtbaar onwel of er is een medisch incident waarvoor direct eerste hulp aangeboden moet worden.

Wat doe je?

1. Iedere bekwame persoon dient eerste hulp te verlenen.
2. De BHV'ers leveren eerste hulp of ondersteuning.
3. Een BHV'er belt 112 bij levensgevaar.
4. De BHV'ers informeren de BHV-verantwoordelijke.
5. De BHV'ers houden de toegangen en aanrijroute vrij voor hulpdiensten.
6. De BHV-verantwoordelijke of een BHV'er ontvangt de hulpdiensten en informeert het bestuur.
7. Het moskeebestuur wijst een woordvoerder aan voor communicatie.

5. Contactpersonen

Rol	Naam	Contactgegevens
BHV-verantwoordelijke		
Plaatsvervangend BHV-verantwoordelijke		
Verantwoordelijke vanuit het bestuur		
Woordvoerder		